

ΕΚΤΑΚΤΟΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 26ΗΣ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1963

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΙΩΑΝΝ. ΘΕΟΔΩΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΥΠΟΔΟΧΗ ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ Κ. ΑΜΙΛΚΑ ΑΛΙΒΙΖΑΤΟΥ

Ἡ Ὀλομέλεια τῆς Ἀκαδημίας συνῆλθε τὴν 26ην Ἰανουαρίου ἔ. ἔ., ἡμέραν Σάββατον καὶ ὥραν 6 μ.μ., εἰς ἕκτακτον συνεδρίαν, ἵνα δεξιωθῇ ἐπισημως τὸ νέον τακτικὸν μέλος αὐτῆς ἐν τῇ τάξει τῶν Ἡθικῶν καὶ τῶν Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν κ. Ἀμίλκαν Ἀλιβιζᾶτον.

Εἰς τὴν συνεδρίαν ταύτην παρέστησαν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χρυσόστομος καὶ ὁ Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Παιδείας κ. Γρηγ. Κασιμάτης· προσῆλθον ἐπίσης καθηγηταὶ ἀνωτάτων πνευματικῶν Ἰδρυμάτων, ἀνώτατοι πολιτικοὶ καὶ δικαστικοὶ ὑπάλληλοι καὶ ἄλλοι προσκεκλημένοι.

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ Κ. ΙΩΑΝΝ. ΘΕΟΔΩΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Ἀρχομένης τῆς συνεδρίας ὁ Πρόεδρος κ. Ἰωάνν. Θεοδωρακόπουλος, λαβὼν τὸν λόγον, ἀφοῦ ἐχαιρέτισεν, ὡς κάτωθι, τὸ νέον μέλος κ. Ἀμίλκαν Ἀλιβιζᾶτον, ἐπέδωκεν εἰς αὐτὸν τὸ μέγα σῆμα καὶ τοὺς τίτλους τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ.

Ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν ὑποδέχεται σήμερον ἐπισημως τὸ νέον αὐτῆς μέλος, τὸν δμότιμον καθηγητὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Ἀμίλκαν Ἀλιβιζᾶτον, ἐκλεγέντα τὴν 24ην Μαΐου 1962 κατὰ τὴν ἑπτακοσιοστὴν ὀγδοηκοστὴν ἕκτην αὐτῆς συνεδρίαν.

Κύριε Συναδέλφει, ἐξ ὀνόματος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, ὑποδέχομαι καὶ χαιρετίζω ὑμᾶς εἰσερχόμενον σήμερον ἐπισημως εἰς τὸν οἶκον τοῦτον τοῦ πνεύματος ὡς τακτικὸν μέλος τῆς Τάξεως τῶν Ἡθικῶν καὶ Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν.

Τὸ ἔργον σας δύναται νὰ διακριθῆ εἰς δύο τομεῖς, εἰς τὸν θεωρητικὸν καὶ πρακτικὸν τομέα. Διὰ τῶν συγγραμμάτων σας, ὅπως εἶναι τὸ γερμανιστὶ ἐκδοθὲν « Ἐκκλησιαστικὴ νομοθεσία τοῦ Ἰουστινιανοῦ », καθὼς ἐπίσης καὶ τὰ εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν ἐκδοθέντα ὑπὸ τοὺς τίτλους: « Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία », « Τὸ κῦρος τῶν Ἀγγλικανικῶν χειροτονιῶν » καὶ « Τὸ Κανονικὸν Δίκαιον τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας », συνεβάλετε ἐξαιρέτως εἰς τὴν ἐμβάθυνσιν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς ἐννοίας τῆς Ὁρθοδοξίας. Ὁ θεωρητικὸς ὀπισμὸς, τὸν ὁποῖον ἀπεκτίσατε διὰ πολυμόχων σπουδῶν ἐν τῇ ἡμεδαπῇ καὶ ἀλλοδαπῇ, ἀπετέλεσε δι' ὑμᾶς τὴν βᾶσιν τῆς προβολῆς τῶν μεγάλων θεσμῶν τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας εἰς τὴν σφαῖραν τῆς καθαρᾶς ἐπιστήμης. Ἡ καλὴ τύχη νὰ ἔχετε ἐξαιρέτους διδασκάλους σᾶς ἤνοιξεν ἐνωρὶς τὰς πύλας τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας καὶ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου καὶ δι' αὐτῶν εἰσήλθατε εἰς τὸ βάθος τοῦ ναοῦ τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ κατενοήσατε τὴν οὐσίαν καὶ τὸ σεμνὸν αὐτῆς μεγαλεῖον, τὸ ὁποῖον ἐμοχθήσατε διὰ τῶν συγγραμμάτων νὰ φέρετε ἐκ τῆς ἱστορίας εἰς τὸ ἐνεργὸν παρόν.

Πιστεύω ἀκραδάντως μεθ' ὑμῶν, ὅτι ἡ Ὁρθοδοξία εἶναι μέγα κεφάλαιον τῆς ζωῆς τοῦ ἡμετέρου Ἐθνους καὶ ἀστείρευτος πηγὴ πνεύματος δι' ὅλας τὰς ἄλλας χριστιανικὰς ἐκκλησίας καὶ τοῦτο, διότι αὐτὴ εἶχε τὸ προνόμιον νὰ εἰσδεχθῆ ἐκ καταβολῆς τὸν Χριστιανισμὸν εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν καὶ νὰ ἐκφράσῃ τοῦτον διὰ τῶν ἀπαραμίλλων συμβόλων τῆς γλώσσης τῶν Ἑλλήνων.

Ἀπὸ τὸν πόθον διὰ τὴν ἐνεργὸν παρουσίαν τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπέρρευσαν αἱ προσπάθειαι καὶ αἱ συμβολαὶ αἱ ὁποῖαι καλύπτουν τὸν πρακτικὸν τομέα τῆς δράσεώς σας. Ὑπήρξατε, ὡς γνωρίζω, ὁ κύριος συντάκτης τοῦ Καταστατικοῦ τῆς Ἐκκλησίας Νόμου τοῦ 1923, διὰ τοῦ ὁποῖου ἐτέθη τέρμα εἰς τὸ νομοθετικὸν καθεστῶς τοῦ Mauger, τὸ ὁποῖον ἦτο τόσον δεσμευτικὸν διὰ τὸ πνεῦμα τῆς Ἐκκλησίας.

Ὑπήρξατε συστηματικὸς ἐργάτης καὶ κήρυξ τῆς ἀνάγκης τῆς μορφώσεως τοῦ κλήρου καὶ τῆς κοινωνικῆς δράσεως τῆς Ἐκκλησίας. Συνεβάλετε εἰς τὴν ἀναδιοργάνωσιν τῆς Ριζαρείου Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς, εἰς τὴν ἴδρυσιν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, καθὼς καὶ εἰς τὴν ἴδρυσιν τῆς Σχολῆς Διακονιστῶν Κοινωνικῶν Λειτουργῶν.

Ἡ ἐνεργὸς συμμετοχὴ σας εἰς τὴν οἰκουμενικὴν κίνησιν, ἣτις ἀποσκοπεῖ εἰς τὴν συνεννόησιν ὅλων τῶν χριστιανικῶν δυνάμεων τοῦ κόσμου, πρὸς πληρεστέραν πραγμάτωσιν τῶν ἀρχῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ εἶναι τοῖς πᾶσι γνωστὴ.

Θεωρία καὶ πρᾶξις ὑπῆρξαν δι' ὑμᾶς καθ' ὅλον τὸν βίον σας δύο κατ' οὐσίαν ἀχώριστοι τομεῖς δράσεως. Ἀλλὰ διὰ τὸ ὅλον σας ἔργον θὰ ὀμιλήσῃ κατ' ἐντολήν τῆς Συγκλήτου τῆς Ἀκαδημίας, ὁ Ἀκαδημαϊκὸς κ. Μπρατσιώτης.

Κύριε συνάδελφε, ἐγχειρίζων εἰς ὑμᾶς τὴν περγαμηνὴν ταύτην τῆς ἐκλογῆς σας ὡς τακτικοῦ μέλους τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηρῶν καὶ περιβάλλον ὑμᾶς μὲ τὰ διάσημα τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ, εὐχομαι, ὅπως ἡ εἴσοδός σας εἰς τὸν οἶκον τοῦτον τοῦ πνεύματος ἀποτελέσει νέον σταθμὸν τῆς πολυτίμου διὰ τὴν ἐπιστήμην, τὴν ὀρθοδοξίαν καὶ τὸ ἔθνος δράσεώς σας.

✱

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ Κ. ΠΑΝΑΓ. ΜΠΡΑΤΣΙΩΤΟΥ

Μετὰ τὸν χαιρετισμὸν τοῦ Προέδρου, ὁ Ἀκαδημαϊκὸς κ. Παναγ. Μπρατσιώτης προσεφώνησε κατ' ἐντολήν τῆς συγκλήτου τὸν κ. Ἀμίλκαν Ἀλιβιζᾶτον, ὡς κάτωθι, διαλαβὼν ἐν συντομίᾳ περὶ τῶν σπουδῶν καὶ τῆς ἐν γένει ἐπιστημονικῆς αὐτοῦ δράσεως.

Αἰσθάνομαι ἑμαυτὸν εὐτυχῆ, διότι ἔχω τὴν τιμὴν νὰ προσφωνήσω τὴν ἐσπέραν ταύτην, εἰσερχόμενον ἐπισήμως εἰς τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηρῶν, τὸν κ. Ἀμίλκαν Ἀλιβιζᾶτον, μεθ' οὗ ἐπὶ τριάκοντα καὶ πλέον ἔτη συνειργάσθημεν καὶ συνηγωνίσθημεν, ὅτε μὲν συμφωνοῦντες ὅτε δὲ καὶ διαφοροῦντες, ἐν τῇ Θεολογικῇ τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου Σχολῇ, καὶ ὁ ὅποῖος πράγματι πολυτίμους ὑπηρεσίας προσέφερεν εἰς τὴν πατρίδα ἡμῶν διὰ τε τῆς μακρᾶς ἐπιστημονικῆς καὶ διδασκτικῆς καὶ κοινωνικῆς του δράσεως καὶ εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν μόρφωσιν τῶν πλείστων ἐκ τῶν συγχρόνων ἡμῶν ἱεραρχῶν καὶ κληρικῶν καὶ λαϊκῶν ἐν γένει θεολόγων σπουδαίως συνέβαλε καὶ τὴν θεολογικὴν ἡμῶν γραμματεῖαν διὰ πολυαριθμὸν καὶ σοφῶν συγγραφεῶν ἐπλούτισε καὶ τὸ ἑλληνικὸν ὄνομα εἰς εὐρυτάτους ἐπιστημονικοὺς καὶ ἐκκλησιαστικοὺς κύκλους τῆς ἀλλοδαπῆς ἐτίμησε καὶ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν κοινωνίαν καὶ τὸ ἔθνος ἡμῶν πολυλαχῶς ὠφέλησεν.

Ὁ κ. Ἀλιβιζᾶτος, γεννηθεὶς ἐν Ληξουρίῳ, ἐσπούδασεν ἐν τῷ ἡμετέρῳ Πανεπιστημίῳ Θεολογίαν ἐκ θερμοῦ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ζήλου καὶ δὴ κατόπιν ἰσχυροῦς του ἐπιμονῆς πρὸς ἐξουδετέρωσιν τῆς σχετικῆς ἀντιδράσεως τῆς οἰκογενείας του. Μετὰ δὲ τὸ πέρας τῶν ἐνταῦθα σπουδῶν του συνεπλήρωσε τὴν ἐπιστημονικὴν του συγκρότησιν ἐν τοῖς Πανεπιστημίοις τῆς Λειψίας καὶ τοῦ Βερολίνου, ὅπου εἰδικεύθη ἐπὶ τετραετίαν εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἱστορίαν ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ Κανονικὸν Δίκαιον ὑπὸ καθηγητᾶς τῆς περιοπῆς τῶν μεγάλων θεολόγων Alb. Hauck καὶ Ad. Harnack καὶ τῶν ἐπιφανῶν καθηγητῶν τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαίου Rud. Sohm καὶ W. Kahl. Ἡ πλουσιωτάτη συγγραφικὴ του παραγωγή, χρονολογουμένη ἀπὸ τῆς περιόδου τῶν ἐν τῇ Ἑσπερίᾳ σπουδῶν του, ἐξακολουθεῖ καὶ μέχρι σήμερον, μετ' ἀδιαπτώτου ζήλου. Ἡ δὲ δημοσία του σταδιοδρομία, ἀρξαμένη ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ

του ὡς Ἑλληνοδιδασκάλου καὶ ὡς καθηγητοῦ τοῦ Ἀρσακείου, ἅμα τῇ ἐπιστροφῇ του εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐν ἔτει 1912, καὶ συνεχισθεῖσα διὰ τοῦ ἐν ἔτει 1917 διορισμοῦ του ὡς Τμηματάρχου ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑποθέσεων παρὰ τῷ Ὑπουργεῖῳ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς καὶ Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως, ὡς ἐλέγετο τότε τὸ σημερινὸν Ὑπουργεῖον Ἱεροσκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας, καὶ ἀκολούθως διὰ τῆς ἐν ἔτει 1919 ἐκλογῆς καὶ τοῦ διορισμοῦ του ὡς τακτικοῦ καθηγητοῦ τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου καὶ τῆς Ποιμαντικῆς ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, διεκόπη κατὰ τὰ ἔτη 1921 καὶ 1922. Περὶ τὰ τέλη ὁμοῦ τοῦ ἔτους τούτου ἀναδιορισθεὶς οὗτος ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ καὶ ἐν τῷ Ὑπουργεῖῳ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, παρέμεινεν ἕκτοτε εἰς τὴν θέσιν ταύτην τοῦ τακτικοῦ καθηγητοῦ μέχρι τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ 1956, ὅτε κατελήφθη ὑπὸ τοῦ ὁρίου ἡλικίας.

Ἐκ τῶν πολυαριθμῶν ἐπιστημονικῶν του ἐργασιῶν τυγχάνουν ἄξια ἰδιαιτέρας μνείας αἱ ὑπὸ τοὺς ἐξῆς τίτλους : Τὸ αἴτιον τῶν περὶ τοῦ Πάσχα ἐρίδων τοῦ Β' αἰῶνος (1911), Ἡ ἱεροσκευτικὴ καὶ Κατηχητικὴ διδασκαλία (1912), *Die Kirchliche Gesetzgebung des Kaisers Justinian I* (1913), περιληφθεῖσα εἰς τὴν ὑπὸ τῶν καθηγητῶν R. Seeberg καὶ N. Bonwetsch ἐκδομένην σειρὰν *Neue Studien zur Geschichte der Theologie und Kirche*, Συμβολαὶ εἰς τὴν νεωτέραν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος (1915), Ἡ κωδικοποίησις τῶν Ἱ. Κανόνων τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας (1931), Ἡ βιβλικὴ καὶ ἱστορικοδογματικὴ βᾶσις τῆς κοινωνικῆς καὶ ἠθικῆς ἀποστολῆς τῆς Ἐκκλησίας ἐξ ἐπόψεως ὀρθοδόξου (1933), Ἡ σύγχρονος θέσις τῆς Ὁρθοδόξου θεολογίας (1937), Τὰ κύρια χαρακτηριστικὰ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας (1937), Τὸ κῆρος τῆς ἱερωσύνης τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας (1939), Σύνοψις τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας (1941), Ἡ ἀναγνώρισις τῶν ἀγίων ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ (1948), Ἡ οἰκονομία κατὰ τὸ Κανονικὸν Δίκαιον τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας (1949), Ἡ Ἑλληνικὴ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία (1955) καὶ ἄλλα. Μετὰ δὲ τὴν ἐκ τοῦ Πανεπιστημίου ἐξοδὸν του ὁ κ. Ἀλιβιζᾶτος ἐδημοσίευσεν καὶ ἄλλας μικρὰς ἀλλὰ ἀξιολόγους ἐργασίας, οἷα εἶναι : α) Τὸ πολίτευμα τῆς Ἐκκλησίας, β) Ὁ Μητροπολίτης Ἐπίσκοπος καὶ ἰδίᾳ ὁ τῆς Ρώμης, γ) *Le Concile et les Conciles*, περιληφθεῖσα εἰς τόμον ἐκδοθέντα ὑπὸ ξένου ὀρμαιοκαθολικοῦ θεολόγου· διάφοροι βιβλιοκρισίαι κ.ἄ.

Εἰς τὸ ἐνεργητικὸν τῆς ἐπιστημονικῆς δράσεως τοῦ κ. Ἀλιβιζᾶτου πρέπει νὰ ἀναγραφῇ καὶ ἡ διοργάνωσις καὶ προεδρία ὅχι μόνον τοῦ ἐν Ἀθήναις τῷ 1931 συνελθόντος Α' Ἑλληνικοῦ Θεολογικοῦ συνεδρίου, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἐπίσης ἐν Ἀθήναις τῷ 1936 συνελθόντος Α' Διεθνoῦς συνεδρίου Ὁρθοδόξου Θεολογίας, ὡς καὶ ἡ ἐπιμέλεια τῆς ἐκδόσεως τῶν Πρακτικῶν αὐτοῦ (*Procés verbaux du I congrés de Théologie orthodoxe* (1939), εἰς ἃ πρέπει νὰ προστεθῇ καὶ ἡ σειρὰ μαθημάτων διδασκθέντων

κατόπιν σχετικῆς προσκλήσεως ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τοῦ Σικάγου (1953 – 1954).

Ἐκτὸς ὅμως τῆς ὑπερπεντηκονταετοῦς ἐπιστημονικῆς τοῦ κ. Ἀλιβιζάτου δράσεως, ἣτις τό τε ἴδιον αὐτοῦ ὄνομα καὶ τὸ τῆς Ἐκκλησίας του εὐρύτερον γνωστὸν ἐν Ἑυρώπῃ καὶ Ἀμερικῇ κατέστησε καὶ τὴν εἰς αὐτὸν ἀπονομήν τοῦ τίτλου τοῦ ἐπιτίμου διδάκτορος τῆς Θεολογίας ὑπὸ τῶν Πανεπιστημίων τῆς Ὁξφόρδης καὶ τῆς Θεσσαλονίκης προεκάλεσεν, ἀνέπτυξεν οὗτος καὶ σπουδαίαν ἐκκλησιαστικὴν δρασίαν, ἐγκαινισθεῖσαν ἤδη τῷ 1914 διὰ τῆς δημοσιεύσεως μακρᾶς σειρᾶς ἄρθρων ἐν τῇ «Πατριδί», τῇ γνωστῇ τότε ἡμερησίᾳ ἐφημερίδι, περὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς καταστάσεως καὶ διὰ δύο διαλέξεων περὶ τῆς ἀνορθώσεως τῆς Ἐκκλησίας, ἀποτέλεσμα τῶν ὁποίων ἦτο ἡ συμμετοχὴ του εἰς τὴν, πρωτοβουλίαν πέντε διακεκομμένων ἀρχιερέων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, δι' εἰδικοῦ νόμου συσταθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Ἐλευθερίου Βενιζέλου μεγάλην νομοπαρασκευαστικὴν ἐπιτροπὴν. Ἡ δρᾶσις δὲ αὕτη ἐσυνεχίσθη ὑπὸ τοῦ κ. Ἀλιβιζάτου ὡς τμηματάρχου ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ ὡς Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου παρὰ τῇ Ἱ. Συνόδῳ καὶ κατὰ τὴν κρισιμωτάτην, ἐξ ἐπόψεως ὄχι μόνον ἐκκλησιαστικῆς ἀλλὰ καὶ πολιτικῆς καὶ ἐθνικῆς, περιόδου τῶν ἐτῶν 1917-20 καὶ 22-23, περὶ τὰ τέλη τοῦ ὁποίου ἔτους ἐθεσπίσθη, ἐπαναστατικῶν δικαίω, ὁ διὰ τῆς στενῆς συνεργασίας αὐτοῦ μετὰ τοῦ τότε Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν ἀειμνήστου Χρυσόστομου Παπαδοπούλου καὶ τινων νομομαθῶν ὁ καταρτισθεὶς νέος Καταστατικὸς Χάρτης τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος δι' οὗ κατηργεῖτο ὁ θεσμὸς τῆς Διοικούσης Ἱ. Συνόδου καὶ ὄλον τὸ ὑπὸ τοῦ Maurer δημιουργηθὲν διὰ τοῦ νόμου ΣΑ' πολιτειοκρατικὸν ἐκκλησιαστικὸν ἡμῶν καθεστῶς καὶ ἀπεδίετο ἡ διοίκησις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν Σύνοδον τῆς Ἱεραρχίας αὐτῆς. Καίτοι δὲ δὲν ἐβράδυνεν ὑπὸ τὴν ἀδήριτον πίεσιν τῶν πραγμάτων ἡ ἀνατροπὴ τοῦ ἐσπευσμένως καταρτισθέντος νέου Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας, πρέπει νὰ ἀνομολογηθῇ ὅτι ὁπωσδήποτε ἐσημειώθη δι' αὐτοῦ γενναῖον βῆμα πρὸς τὴν χειραφεσίαν τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τῆς Πολιτείας διὰ τῆς ἀναβιώσεως τοῦ ἐπὶ αἰῶνας διὰ διαφόρους ἱστορικοὺς λόγους ὑπνώπτοντος ἐν τῇ Ὁρθόδοξῳ Ἐκκλησίᾳ θεσμοῦ τῆς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας, ἣτις ἤρχισεν ἐφεξῆς νὰ λαμβάνῃ βαθμηδὸν συνείδησιν τῆς δυνάμεώς της οὕτως, ὥστε νὰ μὴ εἶναι τολμηρὰ ἢ παρομοιώσις τοῦ νόμου ἐκείνου πρὸς βραδυφλεγῆ βόμβαν, ἢ ὅποια δὲν ἔχει εἰσέτι πλήρως ἀποδώσει τὰ ἀποτελέσματά της καὶ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν σύνεσιν τῶν ἀρμοδίων καὶ τὴν εἰλικρινῆ ἀγάπην των πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ πρὸ παντὸς ἀπὸ τὴν Θεῖαν βοήθειαν ἢ ἀποφυγὴ ἀκροτήτων καὶ ἢ ἀνεύρεσις τῆς μέσης ὁδοῦ. Ἄς εὐχηθῶμεν, λοιπόν, ὅπως μὴ μεταπέσωμεν ἀπὸ τοῦ ἐνὸς ἄκρου εἰς τὸ ἕτερον ἢ ἴσως ἀκόμη καὶ εἰς τρίτην τινὰ ἀκρότητα· οἱ δὲ κίνδυνοι οὗτοι ἐλπίζεται, ὅτι θὰ παρακαμφθοῦν διὰ πεφωτισμένων εἰσηγήσεων τῆς ἀρτισυστάτου νομοπαρασκευαστικῆς ἐπιτροπῆς, ἣς ὁ σήμερον τιμώμενος ἐνταῦθα συνάδελφος τυγχάνει καὶ ἀντιπρόεδρος καὶ διὰ τῆς ἐν

πλήρει ἀμοιβαία κατανοήσει συνεργασίας Πολιτείας καὶ Ἐκκλησίας, μὲ μοναδικὸν γνώμονα τὸ πραγματικὸν συμφέρον τῆς Ἐκκλησίας, τῆς Ἐκκλησίας ὁμως μὴ συγχρομένης, ὡς συμβαίνει δυστυχῶς πολλάκις, οὔτε πρὸς τὴν Ἱεραρχίαν οὔτε πρὸς τὸν Κλήρον ἐν γένει, ἀλλὰ κατὰ τὴν γνησίαν χριστιανικὴν ἀντίληψιν θεωρουμένης ὡς περιλαμβανοῦσης καὶ τὸν Ὁρθόδοξον λαόν, τοῦ ὁποίου τὰ ὑπὸ τῆς παναρχαίας ἐκκλησιαστικῆς παραδόσεως καθιερωμένα ἱερὰ δικαιώματα ἐπέστη, νομίζομεν, ὁ καιρὸς νὰ ἀναγνωρισθοῦν καὶ νὰ περιφρουρηθοῦν πρὸς τὸ συμφέρον τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἔθνους.

Εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἅμα καὶ ἐθνικὴν δρᾶσιν τοῦ κ. Ἀλιβιζάτου συμπεριλαμβάνεται καὶ ἡ ὑπ' αὐτοῦ ἀντιπροσώπευσις τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας εἰς τὴν λεγομένην οἰκουμενικὴν ἐκκλησιαστικὴν κίνησιν, τῆς ὁποίας ὑπῆρξεν οὗτος ἐκ τῶν πρώτων συνεργατῶν, ἐπίσης δὲ καὶ ἡ ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ τότε Μητροπολίτου Ἀθηνῶν Μελετίου καὶ τοῦ τότε Ἀρχιεπισκόπου καὶ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου, ἔπειτα δὲ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν, Χρυσόστομου Παπαδοπούλου συμμετοχὴ εἰς τὴν ἤδη κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πρώτου παγκοσμίου πολέμου διαφωτιστικὴν ἀποστολὴν εἰς Ἀγγλίαν, Ἀμερικὴν, ὡς καὶ ἡ ἐπίσης διαφωτιστικὴ δρᾶσις του ἐν Ἀμερικῇ μετὰ τὸν δεῦτερον παγκόσμιον πόλεμον, ὅτε, πρὸς τοῖς ἄλλοις, ἐξησφάλισε καὶ ἱκανὰς θεολογικὰς ὑποτροφίας ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκείνῃ χώρᾳ καὶ ἡ ἐπακολούθησασα θητεία αὐτοῦ ὡς γραμματέως τῆς συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν σχέσεων τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας πρὸς τὴν οἰκουμενικὴν κίνησιν καὶ ἐπὶ τῆς διαχειρίσεως τῆς ἐκ τοῦ Ἐξωτερικοῦ ἐκκλησιαστικῆς βοήθειας, καρπὸς τῆς ὁποίας, συνεχισθείσης καὶ μετὰ τὸν κ. Ἀλιβιζάτου, ὑπῆρξε καὶ ἡ ἰδρύσεις τῶν ἐν Ἀγ. Βαρβάρα τοῦ Δαφνίου ἐκκλησιαστικῶν ἐκπαιδευτικῶν ἰδρυμάτων. Ἐπίσης εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν δρᾶσιν τοῦ κ. Ἀλιβιζάτου συμπεριλαμβάνεται καὶ ἡ διοργάνωσις τῶν ἐν ἔτει 1951 διεξαχθεῖσων ἐν Ἑλλάδι ἐπὶ τῇ 1900ῃ ἐπετείῳ ἀπὸ τῆς πρώτης ἐπισκέψεως τοῦ Ἀπ. Παύλου εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Εὐρώπην καθ' ὅλου λαμπρῶν διεθνῶν ἐορτῶν, ὡς καὶ ἡ προπαρασκευὴ καὶ δημοσίευσις ὀγκώδους πανηγυρικοῦ τόμου μετὰ λεπτομεροῦς περιγραφῆς τῶν ἐορτῶν ἐκείνων καὶ πολλῶν ἐπιστημονικῶν διατριβῶν ἡμετέρων καὶ ξένων θεολόγων, ἐπίσης δὲ καὶ ἡ εἰς πᾶσαν ἀνακίνησιν σπουδαίων ἐσωτερικῶν ἢ ἐξωτερικῶν ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων παρουσία του πρὸς δημοσιογραφικὴν διαφώτισιν τοῦ κοινοῦ, τελευταίως δὲ καὶ ἡ συμμετοχὴ του εἰς τὴν προσφάτως δι' εἰδικοῦ νόμου συσταθεῖσαν νομοπαρασκευαστικὴν ἐπιτροπὴν διὰ τὴν ρύθμισιν τῶν ἐκκρεμοῦντων ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων.

Τέλος ἀξιολογωτάτῃ ὑπῆρξε καὶ ἡ κοινωνικὴ δρᾶσις τοῦ κ. Ἀλιβιζάτου ἡ ἐκδηλωθεῖσα εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις διοργάνωσιν καὶ διοίκησιν ἀνταξίου τμήματος τῆς γνωστῆς ἀμερικανικῆς ὁργανώσεως τῆς «Χριστιανικῆς Ἀδελφότητος τῶν Νέων», τῆς ὁποίας ἀπὸ τῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα μεταφνεύσεώς της ὑπῆρξε ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν Γεν.

Γραμματεὺς καὶ ἤδη ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν Πρόεδρος, ἐμερίμνησε δὲ μετὰ πολλῆς δραστηριότητος καὶ περὶ τῆς προσφάτου ἀνεγέρσεως λαμπροῦ ἰδιοκτῆτου μεγάρου ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἀκαδημίας.

Ἡ τοιαύτη μακρὰ καὶ πολυσχιδῆς ἐπιστημονικῆ, ἐκκλησιαστικῆ καὶ κοινωνικῆ δραστηριότητος τοῦ κ. Ἀλιβιζάτου, δι' ἧς οὗτος κατέλαβεν ἐπίλεκτον ἐν τῷ πνευματικῷ τῆς χώρας ἡμῶν κόσμῳ θέσιν, ἐωρτάσθη ἐπαξίως ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῶν Ἀθηνῶν κατὰ τὸ ἔτος 1958 καὶ δικαίως ἐπεστεγάσθη διὰ τῆς ἐκλογῆς αὐτοῦ ὡς τακτικοῦ μέλους τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν.

Ἀγαπητὲ συνάδελφε. Ὁ βασικὸς νόμος τῆς Ἀκαδημίας, συμπεριλαμβάνων ρητῶς εἰς τὴν Τάξιν τῶν Ἠθικῶν καὶ Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν καὶ προτάσων μάλιστα τὴν Θεολογίαν, δὲν ἀποβλέπει ἀπλῶς εἰς τὴν ὀλοκλήρωσιν τοῦ κύκλου τῶν ἐν τῷ ἰδρύματι τούτῳ καλλιεργουμένων ἐπιστημῶν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν διατρένωσιν τοῦ μεταξὺ θρησκείας καὶ ἐπιστήμης καὶ τέχνης στενοῦ συνδέσμου, ὡς καὶ εἰς τὴν διατήρησιν τῆς ἰσορροπίας μεταξὺ τῶν διαφόρων πνευματικῶν ρευμάτων ἐν τῇ χώρᾳ ἡμῶν, τῆς ὁποίας ὡς πρῶτιστος φορεὺς καὶ ρυθμιστὴς θεωρεῖται ὑπὸ τε τῆς Πολιτείας καὶ τῆς δημοσίας γνώμης ἀκριβῶς ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν. Ἐξ ἄλλου καὶ ἡ συνείδησις τοῦ ἔθνους ἡμῶν ἤδη ἀπὸ τοῦ πρώτου ἔτους τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως καὶ διὰ τῆς ἐν Ἀμφίσσῃ τῷ 1821 συνελθεύσης συνελεύσεως τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Ἀνατολικῆς Ἑλλάδος καὶ διὰ πασῶν τῶν ἔκτοτε συγκροτηθεισῶν ἐθνικῶν συνελεύσεων, ὡς καὶ δι' ἀπάντων τῶν νεοελληνικῶν πολιτευμάτων διεκήρυξε σαφῶς καὶ κατηγορηματικῶς ὡς «Ἐπικρατοῦσαν», τ.ἔ. ὡς ἐπίσημον ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Πολιτείᾳ θρησκείαν, τὴν Ἀνατολικὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν, τῆς ὁποίας ἡ ἐπιστημονικὴ ἐξέτασις ἀποτελεῖ καὶ τὴν ὑπόθεσιν καὶ τὸ ἔργον τῆς Θεολογίας, ὡς ἐπιστήμης. Χαιρετίζων, λοιπόν, ἀγαπητὲ συνάδελφε, ἐγκαρδίως κατὰ τὴν ἐπίσημον ταύτην τελετὴν τὴν εἰσοδὸν σου εἰς τὴν Ἀκαδημίαν, σοῦ εὐχομαι ὑγίειαν καὶ μακροημέρευσιν ἐπ' ἀγαθῷ τόσον τῆς Ἀκαδημίας, ὅσον καὶ τῆς ἱερᾶς ἐπιστήμης καὶ αὐτῆς τῆς Ἐκκλησίας, τὰς ὁποίας ἔλαχεν εἰς ἀμφοτέρους ἡμᾶς ὁ βαρὺς κλῆρος νὰ συνεκπροσωπῶμεν καὶ ἐν τῷ Ἰδρύματι τούτῳ. Συγχρότως δὲ ἐκφράζω τὴν ἰδιαίτεράν μου χαρὰν διὰ τὴν ἐν ἡμέραις κρίσιμους διὰ τὸν καθορισμὸν τῶν σχέσεων Ἐκκλησίας καὶ Ἑλληνικῆς Πολιτείας, προτίμησιν ὡς θέματος τῆς ἐνταῦθα ἐναρκητοῦ ὁμιλίας σου «Τοῦ φιλελευθέρου χαρακτήρος τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας, ὡς τοῦ κατ' ἐξοχὴν γνωρίσματος αὐτῆς».